

Casus Wetenschappelijke Integriteit

2019

Vermeend plagiaat – ongegrond

Universiteit Utrecht

1 Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht

inzake de klacht over vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit, ingediend door [naam] (hierna: klager), tevens betreffende een onderzoek in opdracht van het College van Bestuur op verzoek van [naam] (hierna: beklaagde).

Op 8 februari 2019, aangevuld per e-mail d.d. 11 februari 2019, heeft klager verzocht om een onderzoek door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: commissie) naar vermeend plagiaat in een artikel in het tijdschrift [titel] (hierna: [tijdschrift X]) en de nadien verschenen berichtgeving over dit artikel op de [naam website] en in de [naam nieuwsmedium]. Parallel aan de klacht van [naam] ontving de Commissie van het College van Bestuur de opdracht om deze kwestie te onderzoeken, op verzoek van beklaagde, eerste coauteur van het artikel in [tijdschrift X].

Voor de behandeling van deze zaak is een commissie samengesteld bestaande uit:

- [naam] (voorzitter commissie)
- [naam] (Universiteit Utrecht)
- [naam] (Universiteit Utrecht).

In verband met het feit dat bij deze zaak tevens een medewerker van de [naam instelling] is betrokken als coauteur, is ten behoeve van het onderzoek naar deze klacht in overleg met het [bestuur instelling] aan de commissie toegevoegd:

- [naam], lid van de Commissie Wetenschappelijk Integriteit van de [naam instelling]
- Ambtelijk secretarissen waren [naam] en [naam] van de afdeling Juridische Zaken van de Universiteit Utrecht. De commissie heeft de klacht behandeld volgens de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht (hierna: Klachtenregeling).

De klacht

Klager stelt dat in de initiële publicatie van het artikel [titel] plagiaat is gepleegd door zijn thesis ten onrechte niet als bron te vermelden. Klager heeft de auteurs hier na het verschijnen van de online versie in het voorjaar van 2018 rechtstreeks op aangesproken, die vervolgens in overleg met klager op [datum] een gecorrigeerde versie van het artikel in [tijdschrift X] hebben gepubliceerd. Klager heeft beklaagde toen tevens laten weten dat hij binnen enkele maanden een boek zou publiceren over de bevindingen in zijn thesis, waarna beklaagde in een mail d.d. 25 mei 2018 aan klager onder meer schrijft “erop toe te zien in de nabije toekomst zijn gegevens niet te gebruiken”.

Op [datum] verschijnt een persbericht op de [naam website] naar aanleiding van het artikel in [tijdschrift X]. Klager stelt dat beklaagde op twee plaatsen in dit persbericht opnieuw plagiaat pleegt door zonder bronvermelding uit zijn thesis te citeren en te suggereren dat de conclusies op zijn eigen onderzoek zijn gebaseerd. Daarnaast heeft beklaagde volgens klager in strijd met de gemaakte afspraken gehandeld

door bevindingen uit zijn thesis opnieuw openbaar te maken vóór de publicatie van het boek van klager, waardoor klager nadeel lijdt.

Op [datum] publiceert [nieuwsmedium] een artikel naar aanleiding van het persbericht. Klager stelt dat in dit artikel door toedoen van beklaagde ten onrechte een zeer negatief beeld wordt geschetst van de [betrokken onderzoeksgroep], met academische reputatieschade tot gevolg.

Het toetsingskader

Op 1 oktober 2018 is de nieuwe Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit in werking getreden (hierna: Gedragscode 2018). De Commissie heeft vastgesteld dat de klacht ziet op onderzoek dat met het publiceren van het artikel op 28 mei 2018 was voltooid. Dit was vóór de inwerkingtreding van de Gedragscode 2018. Met toepassing van het overgangsrecht in onderdeel 1.5, onder punt 19 van de Gedragscode 2018, heeft de Commissie daarom als toetsingskader voor deze klacht gehanteerd de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening, herziene versie 2014 (hierna: Gedragscode 2014).

De procedure

De commissie heeft op 8 februari 2019 aan klager en aan de beklaagde de ontvangst van de klacht bevestigd en klager in de gelegenheid gesteld om nadere gronden in te dienen. Per e-mail van 11 februari 2019 heeft klager aanvullende documenten ingediend. De documentatie gaf de commissie aanleiding om ook [naam] - als tweede coauteur van het artikel in [tijdschrift X] - bij de klachtenprocedure te betrekken en de commissie uit te breiden met een lid van de Commissie Wetenschappelijk Integriteit van de [naam instelling]. Op 26 februari 2019 heeft de Commissie de betrokkenen hiervan op de hoogte gesteld en heeft daarbij tevens laten weten dat zij de klacht ontvankelijk acht en zal overgaan tot inhoudelijke behandeling. Aan beklaagde en aan [naam] is verzocht om schriftelijk te reageren op de klacht. Daarnaast heeft de commissie ook de promotor van beklaagde, [naam], gevraagd om als betrokkene eveneens een schriftelijke reactie op de klacht te geven. Alle schriftelijke reacties zijn met de klager, beklaagde en beide betrokkenen gedeeld. Op 1 april 2019 heeft klager per e-mail gereageerd op de schriftelijke reacties. De reactie van klager is toegestuurd aan beklaagde en beide betrokkenen. Op 8 april 2019 vond een gezamenlijke hoorzitting plaats. Klager had eerder, per e-mail van 4 maart 2019, aangegeven een mondelinge toelichting op zijn klacht niet noodzakelijk te vinden en was niet bij deze hoorzitting aanwezig. Klager heeft evenmin gebruik gemaakt van de aangeboden mogelijkheid om de hoorzitting op afstand, via Skype, bij te wonen. Het verslag van de hoorzitting is op 16 april 2019 aan de aanwezigen toegezonden met het verzoek eventuele feitelijke onjuistheden vóór 1 mei 2019 aan de commissie kenbaar te maken. Met inachtneming van het verzoek om enkele correcties van een van de aanwezigen is het verslag definitief vastgesteld.

Overwegingen en conclusie

Op basis van alle informatie die op deze wijze is verkregen overweegt de commissie het volgende.

Artikel in [tijdschrift X]

In februari 2018 is een online preview / early view van het artikel in [tijdschrift X] verschenen. Op 19 mei 2018 heeft klager een mail aan beklaagde gestuurd over door hem geconstateerde onjuiste en ontbrekende referenties naar zijn Masterthesis in het artikel. De commissie heeft vastgesteld dat beklaagde onmiddellijk in overleg met klager en met [naam] als tweede coauteur in dezelfde week, in mei 2018, gezorgd heeft voor rectificaties in het artikel. Klager is met deze rectificaties akkoord gegaan. Deze gecorrigeerde versie is in januari 2019 ook formeel gepubliceerd in het [tijdschrift X]. Uit hetgeen in de stukken en tijdens de hoorzitting gemotiveerd naar voren is gebracht, is het de commissie gebleken dat de fouten in de referenties in de eerste online versie van februari 2018 het gevolg waren van onnauwkeurigheden bij het meerdere keren redigeren van het paper op verzoek van het tijdschrift. In dat redactieproces was onder meer bij het verwijderen van grafieken ook een bijbehorende, cruciale verwijzing

naar de Masterthesis van klager verwijderd, waardoor alleen de referentie naar het oorspronkelijke [soort] bestand in de voetnoot was blijven staan. De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat beklagde bewust referenties naar het werk van klager achterwege heeft gelaten om diens bijdrage te verdoezelen en zelf met de eer te strijken. Beklaagde heeft aangetoond dat op andere plaatsen in het artikel correcte referenties zijn opgenomen naar het werk van klager en dat hij in een eerdere versie, een openbaar working paper, ook expliciet melding heeft gemaakt van het werk van klager. Gelet hierop is de verklaring van beklagde dat door slordigheid en onoplettendheid op het laatste moment fouten zijn geslopen in de bronvermeldingen in de eerste gepubliceerde online versie naar het oordeel van de commissie aannemelijk. De commissie is dan ook van mening dat geen sprake is van plagiaat.

Het voorgaande neemt niet weg dat de commissie wel van mening is dat beklagde alert had moeten zijn op het voorkomen van deze fouten in het redactieproces. De commissie heeft er op zichzelf begrip voor dat een proces van meerdere herzieningen vergissingen gemaakt kunnen worden. Bij een dergelijk wezenlijk onderdeel van het artikel had echter extra oplettendheid van beklagde mogen worden verwacht. De commissie is van mening dat het ontbreken van deze oplettendheid bij beklagde beschouwd moet worden als onzorgvuldigheid. De feiten en omstandigheden van dit geval rechtvaardigen echter niet de zware kwalificatie van schending van de wetenschappelijke integriteit. Daarbij is naar het oordeel van de commissie mede van belang dat beklagde direct en voortvarend heeft gezorgd voor correctie van de door klager – terecht – naar voren gebrachte onjuistheden in de verwijzingen in de eerste online versie van het artikel.

De commissie heeft voorts vastgesteld dat deze onzorgvuldigheid niet in dezelfde mate kan worden toegerekend aan [naam] als tweede auteur van het artikel. Het is de commissie niet gebleken dat [naam] de rol had van copromotor of dagelijks begeleider van beklagde. Uit de stukken blijkt verder dat de auteurs ieder een duidelijk van elkaar te onderscheiden inbreng hadden bij het artikel, samenhangend met hun specifieke deskundigheid. Beklaagde was bij deze taakverdeling verantwoordelijk voor het verzamelen van data en [soort] materiaal, [naam] plaatste de bevindingen vanuit zijn expertise in een breder perspectief, passend bij de doelgroep van het [tijdschrift X]. Anders dan beklagde, is [naam] geen expert op het gebied van [vakgebied]. Volgens de geldende gedragscodes geldt in beginsel dat alle coauteurs van een artikel verantwoordelijk zijn voor de uiteindelijke publicatie. Van alle betrokken auteurs mag in het algemeen oplettendheid worden verwacht bij het beoordelen van herziene versies van een manuscript, ook als aangebrachte wijzigingen geen betrekking hebben op hun eigen bijdrage. Bij het beoordelen van de mate van verantwoordelijkheid van de coauteurs spelen factoren als de aard van de aangebrachte wijzigingen en de specifieke deskundigheid van de auteurs mede een rol. In dit geval was het naar het oordeel van de commissie primair de verantwoordelijkheid van beklagde om vanuit zijn deskundigheid te letten op de juiste verwijzingen naar het gebruikte [soort] materiaal.

Persbericht [naam website]

Uit de stukken blijkt dat het persbericht van [datum] op de [naam website] tot stand is gekomen op initiatief van beklagde zelf en een communicatiemedewerker bij de faculteit. De commissie stelt vast dat beklagde hierin zelfstandig heeft gehandeld, buiten medeweten van [naam] als coauteur van het artikel in [tijdschrift X]. Ook heeft hij hierover voorafgaand aan publicatie geen contact gehad met zijn promotor. De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat in het persbericht sprake is van plagiaat. Een persbericht is naar zijn aard beknopt en biedt, anders dan een wetenschappelijk artikel, geen of weinig ruimte voor uitgebreide referenties of voetnoten. De commissie constateert daarnaast dat in het persbericht expliciet en met een link wordt verwezen naar het artikel in [tijdschrift X], waarin de verantwoording van de gebruikte bronnen is opgenomen. Dit neemt naar het oordeel van de commissie echter niet weg dat in het persbericht voorbeelden worden beschreven die geen betrekking hebben op het onderzoek van beklagde zelf over [onderwerp], maar voortkomen uit het onderzoek van klager over [onderwerp]. Door juist deze voorbeelden te belichten wordt de indruk gewekt alsof deze gebaseerd zijn op het eigen onderzoek van

beklaagde. Beklaagde had in de tekst van het persbericht zelf duidelijker onderscheid moeten maken en niet moeten volstaan met het opnemen van de link naar het artikel in [tijdschrift X]. Beklaagde is hierin naar het oordeel van de commissie onnauwkeurig geweest. De commissie constateert verder dat beklagde bij het opstellen van het persbericht en het vermelden van deze voorbeelden uit het werk van klager geen rekening heeft gehouden met de afspraak die hij in mei 2018 met klager heeft gemaakt over het terughoudende gebruik van de gegevens in verband met de voorgenomen publicatie van een boek van klager. Gelet op de voorgeschiedenis en de hiervoor genoemde afspraak met klager heeft beklagde hiermee naar het oordeel van de commissie onnadenkend en ook oncollegiaal gehandeld. De commissie is van mening dat excuses aan de klager over dit persbericht op zijn plaats zijn.

Artikel in [nieuwsmedium]

Ten aanzien van het artikel in [nieuwsmedium] is de commissie gebleken dat beklagde voorafgaand aan de publicatie van het artikel op 4 februari 2019 in een mailwisseling uitgebreid over zijn onderzoek heeft gecommuniceerd met de betrokken journalist. Daarin heeft beklagde genuanceerde antwoorden gegeven op vragen van de journalist. Uit deze antwoorden blijkt niet dat beklagde misleidende of onvolledige informatie heeft gegeven over zijn onderzoekswerk. De commissie stelt voorts vast dat de betrokken journalist het artikel niet voorafgaand aan de publicatie heeft voorgelegd aan beklagde. Beklaagde heeft de journalist daar evenmin om gevraagd. De journalist heeft op basis van de door beklagde verstrekte informatie een eigen verhaal gemaakt en heeft daarin eigen accenten gelegd, waarmee op ongelukkige wijze het beeld is geschetst dat het [soort] onderzoek van andere onderzoekers minder grondig zou zijn geweest. De commissie is van mening dat de handelwijze van beklagde in de communicatie met de journalist getuigt van naïviteit en onervarenheid. Beklaagde is niet verantwoordelijk voor de inhoud van het [nieuwsmedium] artikel, maar had er wel rekening mee moeten houden dat de berichtgeving in een [nieuwsmedium] artikel in het algemeen minder genuanceerd is. Juist om die reden is het van belang om voorafgaand aan publicatie inzage te krijgen en waar nodig wijzigingen voor te stellen. De commissie stelt vast dat beklagde als promovendus hierbij geen begeleiding heeft gekregen van meer ervaren onderzoekers of van zijn promotor.

Alles overziend is de commissie van oordeel dat beklagde weliswaar onzorgvuldigheid en onnadenkendheid kan worden verweten, maar dat van schending van de wetenschappelijke integriteit niet is gebleken.

Samenvattend is de commissie van mening dat de klacht over schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde ongegrond is.

Ten overvloede overweegt de commissie het volgende. De commissie heeft tijdens de behandeling van deze klacht geconstateerd dat beklagde als promovendus en relatief onervaren onderzoeker geen begeleiding heeft gekregen waar het gaat om het omgaan met de media en het publiceren voor een breder publiek over zijn onderzoekswerk. Het is de commissie daarnaast opgevallen dat beklagde binnen de onderzoeksgroep zelfstandig te werk kon gaan bij het publiceren van het persbericht en dat daarover binnen de onderzoeksgroep klaarblijkelijk geen afspraken bestaan. De commissie meent dat het van belang is om jongere, onervaren medewerkers beter te coachen in de omgang met de pers en om toezicht te houden op perspublicaties. De organisatie vraagt in toenemende mate van de medewerkers om valorisatie van onderzoek en om het publiceren van onderzoeksresultaten voor een breed publiek. Van de organisatie mag dan ook worden verwacht dat daarvoor goede instrumenten en een goede begeleiding worden aangereikt om te voorkomen dat medewerkers in een kwetsbare positie komen.

Dit advies is uitgebracht op 29 mei 2019 aan de Colleges van Bestuur van de Universiteit Utrecht en de [naam instelling].

2 **Aanvankelijk oordeel van 14 juni 2019 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht**

AANVANKELIJK OORDEEL van het college van bestuur van de Universiteit Utrecht, als bedoeld in artikel 5 van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht (Klachtenregeling UU), inzake de klacht van [naam] (klager) en het verzoek van [naam] (beklaagde) om een onderzoek in te stellen naar vermeend plagiaat in een artikel in het [tijdschrift X] en de nadien verschenen berichtgeving over dit artikel op de [naam website] en in [nieuwsmedium].

Advies Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI)

De CWI heeft de klacht ontvankelijk verklaard en heeft een nader onderzoek ingesteld. Op verzoek van het college van bestuur van [naam instelling] heeft de CWI daarbij tevens de rol en de betrokkenheid van [naam] onderzocht, als tweede coauteur van het artikel in [tijdschrift X] en medewerker van de [naam instelling]. Op 29 mei 2019 heeft de CWI over de klacht advies uitgebracht aan beide colleges van bestuur. Het advies is als bijlage bijgevoegd bij dit aanvankelijk oordeel en maakt daarvan integraal onderdeel uit.

Het college van bestuur van de UU beperkt zich tot het geven van een aanvankelijk oordeel over de handelwijze van beklagde. Het is voorbehouden aan het college van bestuur van [naam instelling] om een aanvankelijk oordeel te geven over het aandeel van [naam], als betrokkene.

Overwegingen

Naar het oordeel van het college van bestuur heeft de CWI de klacht op zorgvuldige wijze behandeld en is zij op grond van deugdelijke argumenten tot haar advies gekomen. Het college van bestuur kan zich vinden in de overwegingen en conclusies van de CWI en neemt deze over.

Aanvankelijk oordeel

Met inachtneming van het advies van de CWI komt het college van bestuur tot het volgende aanvankelijk oordeel:

- de klacht is ontvankelijk;
- de klacht is ongegrond.

3 Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI)

Het LOWI heeft geen verzoek ontvangen.

4 Definitief oordeel van 6 september 2019 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

DEFINITIEF OORDEEL van het college van bestuur van de Universiteit Utrecht, als bedoeld in artikel 5 van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht (Klachtenregeling UU), inzake de klacht van [naam] (klager) en het verzoek van [naam] (beklaagde) om een onderzoek in te stellen naar vermeend plagiaat in een artikel in het [tijdschrift X] en de nadien verschenen berichtgeving over dit artikel op de [naam website] en in [nieuwsmedium].

Procedure

Op 14 juni 2019 heeft het college van bestuur een aanvankelijk oordeel gegeven op de klacht. Op grond van artikel 5, lid 2 van de Klachtenregeling konden klager en beklaagde binnen zes weken na ontvangst van het aanvankelijk oordeel aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken advies hierover uit te brengen. Binnen deze termijn is het LOWI door partijen niet verzocht om advies uit te brengen, zodat het college van bestuur het definitieve oordeel over de klacht vaststelt.

Advies Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) d.d. 29 mei 2019

De CWI heeft de klacht ontvankelijk verklaard en heeft een nader onderzoek ingesteld. Op verzoek van het college van bestuur van de [naam instelling] heeft de CWI daarbij tevens de rol en de betrokkenheid van [naam] onderzocht, als tweede coauteur van het artikel in [tijdschrift X] en medewerker van de [naam instelling]. Op 29 mei 2019 heeft de CWI over de klacht advies uitgebracht aan beide colleges van bestuur. Het advies is aan de betrokkenen toegestuurd als bijlage bij het aanvankelijk oordeel d.d. 14 juni 2019.

Het college van bestuur van de UU beperkt zich tot het geven van een definitief oordeel over de handelwijze van beklaagde. Het is voorbehouden aan het college van bestuur van de [naam instelling] om een definitief oordeel te geven over het aandeel van [naam], als betrokkene.

Overwegingen

Naar het oordeel van het college van bestuur heeft de CWI de klacht op zorgvuldige wijze behandeld en is zij op grond van deugdelijke argumenten tot haar advies van 29 mei 2019 gekomen. Het college van bestuur kan zich vinden in de overwegingen en conclusies van de CWI en neemt deze over.

Definitief oordeel

Met inachtneming van het advies van de CWI komt het college van bestuur tot het volgende definitieve oordeel:

- de klacht is ontvankelijk;
- de klacht is ongegrond.